

KRONIKA

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Na prowincji w Królestwie z poztą rocznie rs. 12 (złp.) 80; kwartalnie rs. 3 (złp. 20). W Cesarstwie taż sama opłata co na prowincji w Królestwie, z dodaniem rs. 4 rocznie lub 1 kwartalnie za koperty.

Opłata prenumeracyjna na Kronikę Wiadomości Krajowych i Zagranicznych wynosi: a) w Warszawie rocznie rs. 7 kop. 2) (złp. 48); b) kwartalnie rs. 1 kopiejek 80 (złp. 12); miesięcznie kop. 60 (złp. 4).

Jutro Ś. Dezyderjusza B. M. Wschód słońca o g. 3 m. 56. — Zach. o g. 7 m. 57.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Nr 591, naprzeciw Saskiego placu.

Dziś rano stopni ciepła 12, wczoraj w poł. ciep. 14. Wysokość wody na Wiśle stóp 3 cali 9.

Z Petersburga, 1 (13) maja.

W skutku objawionego przez szlachtę życzenia ulepszyć i ustalić byt swoich poddanych, Najwyższemi JEGO CESARSKIEJ MOŚCI reskryptami rozkazano: w gubernjach gdzie znajdują się poddani, ustanowić oddzielne, z pośród szlachty komitety, dla ułożenia projektu ustaw o polepszeniu i urządzeniu bytu włościan obywatelskich, z warunkiem, aby ułożone przez komitety projekta zostały przesłane ministrowi spraw wewnętrznych, dla przedstawienia do Najwyższego uznania. W następstwie JEGO C. MOŚCI Najwyższej rozkaz: 1) dozwolnić komitetom gubernjalnym, po ułożeniu projektu w każdym komitecie, wybrać podług swego uznania i przysłać do St. Petersburga dwóch członków dla przedstawienia wyższej władzy wszystkich tych wiadomości i objaśnień, jakie mieć uzna za potrzebne przy ostatecznym rozpatrzeniu każdego projektu, i 2) dla poprzedniego roztrząśnienia nadchodzących z komitetów gubernjalnych szlachty projektów utworzyć, przy zostającym pod bezpośredniem Najwyższem zawiadywaniem i pod prezydencją JEGO CESARSKIEJ MOŚCI komitecie głównym co do sprawy włościańskiej, oddzielną komisję z członków tego komitetu: rzeczywiście radców tajnych: Łanskoj i hr. Panina, generała piechoty Murawiewa i generał-adjutanta Rostowcowa. Obecnie niektóre z komitetów gubernjalnych ukończyły swe zajęcia, a skreślone przez nie projekta wniesione zostały przez ministra spraw wewnętrznych do komisji utworzonej przy komitecie głównym. NAJJAŚNIEJSZY PAN w ciągłej troskliwości o pomyślny bieg prac w sprawie włościańskiej, raczył zwrócić uwagę, że nadchodzące z komitetów gubernjalnych projekta wymagają szczegółowego, starannego rozpoznania i porównania między sobą, aby po łącznym roztrząśnieniu wszystkich zawartych w nich propozycji, ułożyć, na podstawie Najwyżej wskazanych zasad, projekt ogólnej ustawy o ulepszeniu i urządzeniu bytu włościan obywatelskich, obok należytego zastosowania tej ogólnej ustawy do warunków szczegółowych rozmaitych miejscowości Cesarstwa. Z powodu ważności, obszerności, i różnorodności przedmiotów tej pracy, JEGO C. MOŚCI raczył uznać za konieczne poruczyć wykonanie jej oddzielnym komisjom redakcyjnym, utworzyszy takowe z urzędników odpowiednich władz, z przyzwaniem do spółdziału w pracach komisji doświadczonych w gospodarstwie wiejskiem obywateli z różnych miejscowości Rosji. Z tych względów NAJJAŚNIEJSZY PAN Najwyżej rozkazał raczył: 1) Dla ułożenia zbiorów systematycznych z wszystkich projektów komitetów szlacheckich gubernjalnych, oraz dla skreślenia projektów: ogólnej ustawy o włościanach, wychodzących z poddańczej zawisłości, oraz innych przepisów, do tego przedmiotu się odnoszących, ustanowić dwie komisje redakcyjne. 2) Prezesem i bezpośrednim zwierzchnikiem obu komisji redakcyjnych mianować członka głównego komitetu sprawy włościańskiej, generał-adjutanta Rostowcowa. 3) Komisje redakcyjne utworzyć z członków: a) wybranych z Najwyższem zezwoleniem JEGO C. MOŚCI z obywateli doświadczonych, i b) mianowanych od ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i dóbr państwa, oraz IIgo oddziału własnej JEGO C. MOŚCI kancelarji. W obu komisjach stałymi członkami mają być: zarządzający interesami komisji komitetu głównego sprawy włościańskiej, rzeczywisty radca stanu Żukowski i zostający przy tej komisji radca kolegjalny Solowiew; i 4) Prace komisji redakcyjnych, w miarę ich wykończania, komunikować komisji, utworzonej przy głównym komitecie

sprawy włościańskiej, która znowu przedstawi te prace, z swemi uwagami, komitetowi głównemu. Przy takowym porządku, włożone na komisje redakcyjne prace, nie mogą być przez nie ukończone i przedstawione komitetowi głównemu sprawy włościańskiej przed wniesieniem do tych komisji i rozpoznaniem przez nie projektów wszystkich w ogóle komitetów gubernjalnych szlacheckich, niektóre zaś z pomiędzy tych komisji przedstawiają swe projekta nie wcześniej jak w końcu roku bieżącego.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Rada administracyjna na posiedzeniu z d. 21go kwietnia (3 maja) r. b. zatwierdziła udzieloną przez kapitułę metropolitalną Warszawską, księdzu Kazimierzowi Budziszewskiemu, dziekanowi dekanatu Wareckiego, proboszczowi w Słomczynie, prezentę na kanonję kaznodziejską w tejże kapitułę.

Magistrat miasta Warszawy. — W dalszem ciągu obwieszczenia o targu Sto Jąnskim na wełnę w r. b., odbyć się mającym, przez komisję rządową spraw wewnętrznych i duchownych, w piśmie czasowym zamieszczonego, zawiadawia niniejszem osoby zainteresowane, że prowadzona wełna na targ przez rogatki Czerniakowskie, Belwederkie, Mokotowskie, Jerozolimskie i Wolskie, na placu przed ratuszem i teatrem, zaś wieżona przez rogatki Marymonckie, Powązkowskie i mostowe, na placu Krasińskich przed dawnym teatrem w urzędzonych na ten cel szopach, ważoną będzie; że lubo targ rozpoczyna się w dniu 3 (15) czerwca, i trwać będzie dni cztery, ważenie jednak dopełnione będzie na dni trzy wcześniej, to jest w dniach 21 maja (12 czerwca), oraz 1 (13) i 2 (14) czerwca r. b. i że opłata od wagi po kop. sr. 2 od puda jest ustanowiona. Jeżeliby jednak w ciągu trwania targu zaszła potrzeba powtórnego przeważenia wełny, żadna z tego powodu opłata wymagana nie będzie, a urzędzone pomosty do składania wełny na placu Krasińskich z wystawami o pewnych odstępach na schronienie dla targujących, przywożącym wełnę bezpłatnie do zwolnionem zostanie. — Upzędza w końcu właściciele wełny dowieść się mającej, że w świadectwach pochodzenia wyrażona ma być ilość jej na pudy i funty i że świadectwa pochodzenia onej składane być mają w rogatkach na ręce rewizora policyjnego. — Prezydent, rzeczywisty radca stanu, *Andraul.* — Naczelnik kancelarji, *Luceniski.*

— Na wystawę krajową sztuk pięknych, nadesłano z Wrocławia obraz znacznych rozmiarów, przedstawiający św. Marka w Egipcie, profesora Jaroczyńskiego; przybył także obraz p. Sypniewskiego, wroźka.

— Warszawskie Towarzystwo dobroczynności utrzymywało w miesiącu kwietniu roku bież. w domach instytucyjnych w średnim przecięciu dziennie: starców i kalek obojęj płci 316, których koszt żywienia wynosił rs. 664 k. 81; sierot obojęj płci 170, a koszt żywienia tychże rs. 354 k. 39; do 7miu sal ochrony uczęszczało z przecięcia dziennie dzieci obojęj płci 338, których utrzymanie kosztowało rs. 114 kop. 5½; w zakładzie niemowląt było dziennie dzieci obojęj płci 20, których utrzymanie kosztowało rs. 8 k. 49½; na obiadach 5-groszowemi zwanymi, było dziennie osób 75, z tych na koszt JO. Xięcia Namiestnika 36, sporządzenie zaś wszystkich obiadów kosztowało rs. 104 kop. 59½; na zupełną rumfordzką uczęszczało dziennie osób 126, koszt sporządzenia tejże wynosił rs. 77 kop. 92½; ubogim na miesiąc udzieliło Towarzystwo wsparcia następujące: pieniężne stałe od kop. 90 do rs. 1 kop. 50, osobom 49, razem rs. 53 kop. 40; jednorazowy zasiłek od rs. 1 do rs. 2 osobom 10, razem rs. 15; takż zasiłek w kwotach od rs. 1 kop. 50 do rs. 6 osobom 40, razem rs. 69; wsparcia w lekarstwach osobom 165; pasek rupturny otrzymała osoba 1; okulary bezpłatnie otrzymało osób 2. — W ogóle zatem

żywno i wsparto osób 1312, a ogólny koszt samej żywności wynosił rs. 1324 kop. 27.

— W ciągu miesiąca kwietnia r. b. w Instytucie Warszawskiego towarzystwa dobroczynności zmarła uboga Agnieszka Markiewicz, lat 70 mająca.

— a. W końcu znakomicie napisanych rozdziałów o wulkanach w czwartym niedawno wydany tomi Kosmosa, zmarły dopiero co Alexander Humboldt, wylicza działające w historycznych czasach wulkany. Trudna ta praca doprowadziła do pewniejszych wypadków niż usiłowania poprzednich uczonych.

Werner przypuszczał 193 jeszcze nie wygasłych wulkanów na ziemi. Leongard 187. Arago 175 a Leopold v. Buch i Landgrebe niepołożyli żadnej pewnej liczby — i dopiero Alexander Humboldt obliczył ściśle na 407 wulkanów z których dotychczas działa 225. Wulkany te rozłożone są po kuli ziemskiej jak następuje:

	Ogólna liczba	Liczba dotychczas działających
W Europie	7	4
Na wyspach oceanu Atlantyckiego	14	8
W Afryce	3	1
Na stałym lądzie Azji	25	15
W zachodniej i wewnętrznej Azji	11	6
Na półwyspie Kamezatce	14	9
Wschodnio-Azjatyckie wyspy	69	54
Południowo-Azjatyckie wyspy	120	56
Morze Indyjskie	9	5
Ocean południowy	40	26
Kontynentalna Ameryka	115	53
a. Południowa Ameryka	56	26
b. Chilij	24	13
a. Peru i Boliwja	14	3
d. Quitto i Nowa Grenada	18	10
Ameryka środkowa	29	18
Mexyk	6	4
Ameryka północna	24	5
Wyspy Antylskie	5	3

— Z liczby 225 kraterów za pośrednictwem których roztopione wnętrze ziemi komunikuje się z powierzchnią, na lądy wypada 70 to jest jedna trzecia, a 155 na wyspy.

Z 70 kontynentalnych wulkanów 53 czyli ¾, znajduje się w Ameryce, 15 w Azji, 1 w Europie a 1 lub 2 w dotychczas znanej Afryce. Na południowo-Azjatyckich wyspach (Zondskie i Moluckie) jak również na Kuryllach i Aleutach w najmniejszej przestrzeni skupionych jest najwięcej wulkanów. Tak np. na wyspach Aleutskich w niezbyt obszernej przestrzeni znajduje się więcej wulkanicznych łożek obecnie działających, niż na całej przestrzeni południowej Ameryki. Na powierzchni ziemi największe nagromadzenie wulkanów jest między 75° zachodniej i 125° wschodniej długości od południka paryskiego, w zachodniej części południowego oceanu i ciągną się od południowo-wschodu ku północy-zachodowi do 87° południowej i 66° północnej szerokości. W głębi oceanu spokojnego i około niego znajdują się rozłożone 198 z 225 wszystkich działających wulkanów, to jest 1/3. — Najbliższe równiku wulkany wędług najnowszych geograficznych wiadomości są następujące: na północnej półkuli wulkan Eske na niewielkiej wyspie Jene Maien (70° 1' s. p.) a na południowej czerwony we dnie nawet widzialny płomień Erebus (77° 33; 60 p. s.) zauważany przez Rossa w 1841 r.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

A N G L J A.

Londyn 13 maja. Gazeta donosi o wyniesieniu jenerałnego gubernatora Indji wice hrabiego Canning na hrabiego połączonych królestw, a lorda Elphinstone na barona. Obydwaj przez to otrzymują wyższe stopnie parostwa.

Lista do wczoraj obranych członków, wynosi 343 liberalnych, a 239 konserwatystów. Później uzupełniono je niektórymi wyborami, tak że jest dotąd 345 pierwszych, 291 drugich. Stronnictwo liberalne straciło tym sposobem 40 dawnych, a zyskało 20 nowych głosów. (*Neu Pr. Ztg.*)

— W zesłą sobotę, to jest w dzień, kiedy rząd ogłosił proklamację swęj neutralności, Królowa udała się do obozu Aldershoot. Podwójny był cel podróży Jęj Królewskiej Mości, miała zwiedzić ogromne koszary, które właśnie ukończone zostały i odbyć przegląd wojskowy.

Koszary w Aldershoot należą do monumentalnych budowli mogą one pomieścić 10 tysięcy piechoty, kawalerji i artylerji. Anglicy wielce się cieszą z tych koszar, gdyż i wojsko lepiej w nich będzie pomieszczone, niż na drobnych garnizonach, i w danęj chwili łatwiej będzie można niem rozporządzać.

Pomimo uroczystego oświadczenia, że Anglia będzie neutralną, gabinet Derbego nie przestaje z wielką gorliwością prowadzić przygotowań wojennych, które nie tylko do obrony, ale i do ataku są wystarczające.

Znakomici mężowie stanu z obawą na to wszystko patrzą.

Dla tego spodziewają się, iż za zebraniem się parlamentu, wszystkie odcienia opozycyjne połączą się dla obrócenia w niwecz tego co nazywają sprawą austriacką. P. Gladston i jego przyjaciele, chociaż energicznie poparli gabinet Derbego w sam przeddzień rozwiązania parlamentu, głośnie oświadczają, iż dalej swego poświęcenia nie posuną. Przypominamy, że p. Gladstone na pierwszym posiedzeniu sprzeciwił się panu Disraeli, który się sadydził na komplementa dla Austrii, a oceniwszy jak należy bezstronność rządu, zakończył swą mowę temi znaczącymi wyrazami. Dwie są rzeczy, których naród pragnie, najprzód, żeby pokój był utrzymany, a powtóre gdy zostanie utrzymany, aby w układach starano się ulżyć cierpieniom, które trapią Włochy. Co do lorda Palmerstona, tego postępowanie za otworzeniem parlamentu łatwe do przewidzenia. Lord Russel również jasno się oświadczył względem obecnego przesilenia, żądając aby rezultatem wojny była niezależność i swoboda ludu włoskiego.

Nakoniec spodziewają się, że pan Bright i jego przyjaciele, żywiący rzewną sympatję dla sprawy włoskiej, połączą się z liberalnymi, aby jęj tryumf nie został zwichnięty. Zwolennicy znów pokoju, potępią zapewne politykę, która się tylko przykładem do przedłużenia oplakiwanej przez nich wojny.

(*Le Nord.*)

A U S T R J A.

Wiedeń 15 maja. J. C. M. już we środę wyjeżdża do Włoch. Cesarzowa przez czas nieobecności małżonka, zabawi u swych rodziców w Possenhofen w Bawarji z następcą tronu i księżniczką Gizellą. Hrabia Rechberg dziś lub jutro przybędzie z Frankfurtu, a hr. Buol jutro już do Mannheimu odjedzie.

Według korespondencji z Zary, Austrija czyni nadzwyczajne wysilenia, aby ubezpieczyć Cattaro od napadu tak Francuzów od morza, jak Czarnogórców od strony lądu. Od pobrzeży, aż do granic posiadłości xięcia Daniela, ciągnie się szereg fortyfikacji, a nad drogą do Cetinji wzniesiona straszliwa reduta. Dodają, że książę Daniel moeno jest rozjątrzony tą pogrózką. W tej korespondencji jak i w innych, stan Cesarstwa odmalowany jest jako oplakany, bez nadziei i nieznośny tak dla poddanych jak dla zagranicy. Przebakują także o dyplomatycznych stosunkach pomiędzy xięciem Miłoszem a xięciem Danielem.

Konsystorze ewangelickie zaleciły modły powszechne za sprawę Austrii, którą usiłują wystawić jako słuszną i sprawiedliwą. (*Neue Pr. Ztg.*)

F R A N C J A.

Paryż 16 maja. Dymissja hr. Buola dotąd jest niewyjaśnioną. Oto w jaki sposób tłumaczą ją tu sobie:

Minister ten różnił się ze swym monarchą w przedmiocie wojny. Przez wzgląd na jego oświadczenie polityczne, Cesarz zezwolił, aby rozpoczął negocjacje tyczące się zebrania kongressu,

choć był pewnym, iż takowe nie doprowadzą do pożądanego rezultatu. Cesarz austriacki słusznie czy niesłusznie był przekonany, że cokolwiek nastąpi, wojna jest zdecydowaną w umyśle Napoleona IIIgo. Gdy negocjacje chybiły, hr. Buol objawił życzenie usunięcia się. Cesarz z początku się wahał, następnie odmówił. Lecz łatwo pojąć, że znikło to bezwzględne zaufanie jakie powinno istnieć między monarchą i pierwszym jego ministrem. Gdy i następne negocjacje nie były również szczęśliwym uwieńczone skutkiem, hr. Buol postanowił stanowczo upraszać o dymissję i takową otrzymał. Nie wątpię w Wiedniu, że za nią pójdą i inne zmiany nawet dotyczące ważnych reform administracyjnych.

— Marszałek Pelissier długą miał wczoraj konferencję z Jęj Ces. Mością. Zapewniają, iż armja nad którą ma objąć ewentualnie dowództwo, istnieje dopiero na papierze. Składać się zaś będzie z czterech dywizji piechoty i jednej dywizji konnicy; jenerałowie mający niemi dowodzić, są wyznaczeni. Dosyć więc będzie kilku dni, aby armja obserwacyjna, w razie potrzeby stanęła w pogotowiu.

— Miano zamiar odroczyć posiedzenia ciała prawodawczego aż do końca bieżącego miesiąca, lecz zdaje się, iż projekt ten zaniechano, i izba we właściwym czasie naznaczonym w programie, to jest dnia 21go maja rozpuszczoną zostanie.

— Wczoraj na giełdzie puszczone niewiadomo w jakim celu pogłoskę, iż nowe czynią się usiłowania dyplomatyczne między Paryżem a Wiedniem. Miał tu gabinet angielski wystąpić z inicjatywą, z którą ma zostawać w związku dymissja hrabi Buola. Nie potrzebujemy dodawać, że wszystkie te gadaniny nie mają najmniejszej zasady. Bo jakże można przypuszczać, iżby po niedawnym uroczystym oświadczeniu Cesarza, który wykazał cel wojny, takowa została wstrzymana przed wyswobodzeniem Włoch? Austrija znów, czyliby przystąpiła na opuszczenie Lombardji, nie spróbowałszy przynajmniej losów wojennych? Możemy więc być pewni, że się dyplomacja dziś usunęła, gdyż przez błąd Austrii, tylko miecz rozwiązać może ten węzeł gordyjski.

— Pogłoska o tajemnym traktacie między Austrią i Turcją, może i ma swoją zasadę, tylko w każdym razie zachodzi błąd co do jego daty i mniemanęj ważności. W każdym razie jeśli ten traktat istnieje, to jest on tylko dowodem, że Turcja niepewna swego losu z powodu wewnętrznego swego stanu, szuka podpory u mocarstwa europejskiego.

— Zapewniają dziś, że Bawarja, Wirtemberg, Saxonja, Hannover i obiedwie Hessje, miały zawrzeć z Austrią szczegółowe traktaty, na mocy których mają dostarczyć Austrii kontyngensa nie należące do wojsk związkowych. Bardzo ogłędnie wiadomość tę przyjmować należy. W każdym razie gabinet pruski nie przestaje się opierać wyzywom stronnictwa austriackiego, i wkrótce jak mówią, ma ogłosić oświadczenie się za neutralnością tak samo, jak uczyniła królowa angielska.

— Wczoraj i dziś obiega pogłoska, że jenerał Mac-Mahon wykonał zaczepne poruszenie przeciwko wojsku austriackiemu i masę zabrał jeńców. Mówiono nawet, że p. de Puységur zięc marszałka Saint Arnaud i p. Vallabregue zostali ciężko ranni w tej świetnej bitwie.

Wiadomości jakie otrzymujemy, każą nam wnosić, że to jest prosty wymysł. Cesarz ciągle zostaje w Alessandrii, a stan rzeczy jest taki, że niepozwała przypuszczać, aby w tych dniach przyszło do spotkania. (*Ind. Belge i Le Nord.*)

— Czytamy w *Gazecie Lyonńskiej* następujące szczegóły o przybyciu Cesarza Francuzów do Genui:

„Nie widziano nigdy tak pięknego widoku. — Oznajmiono urzędownie, że przybycie Cesarza nastąpi nazajutrz, i całe miasto przygotowało się natychmiast na przyjęcie tego, którego teraz Włosi nazywają zbawcą Włoch.

W jednę chwilę wszystkie domy przyozdobione zostały trójkolorowymi chorągwiemi. Było to ożywienie, radość, o jakiej żaden opis nie potrafi dać wyobrażenia. Z samego rana schodzić się zaczęły przez wszystkie bramy Genui tłumy ludu z okolicznych miast i wiosek. Podając na sto tysięcy liczbę tych przybyszów, pragnących widzieć wjazd tryumfalny cesarza, ograniczamy ją zapewne zbyt. Piękne ulice Genui przybrały się uroczyscie. Najpyszniejsze dywany ozdabiały balkony pałaców. Domy przystrojono od dołu do góry.

Widok portu był czarujący. Wyobraźcie sobie tysiąc do tysiąca dwustu statków, ozdobionych chorągwiemi wszystkich krajów i okręty wojenne ubrane świątecznie. Na wzgórzach panujących nad miastem tłumy ludu niezliczone, na placach pułki francuzkie z muzyką, dalej parowce i łodzie przebiegające przystań z pragnęciami wypłynąć na morze naprzeciw cesarskiej fregaty.

Na wszystkich parowcach muzyka grała śpiewy narodowe. Lud wydawał entuzjastyczne okrzyki; ze stu tysięcy piersi dobywały się jednogodne odgłosy: *Niech żyje Cesarz! Niech żyje Francja! Niech żyją Włochy!*

Około południa dał się słyszeć pierwszy wystrzał armatni. Było to oznaką zbliżania się cesarskiego orszaku, i rzeczywicie z wyniosłości wzgórz spostrzeżono na widnokręgu dwie fregaty zbliżające się całym pędem pary. Wzruszenie o władło wszystkie serca. W tej chwili ozwały się działa admiralicji i fortów, na które echem odpowiedziały wszystkie okręty wojenne, a pomiędzy niemi także jedna fregata angielska. Następnie okręt *Reine Hortense* wpłynął do portu i okrzyk *Viva Napoleone!* zagłuszył armaty. Cesarz przeszedł z okrętu do łodzi, w której przyjmowali go książę Carignan, hr. Cavour, p. de Breme i hrabia Nigra.

Za cesarzem wsiadł do łodzi książę Napoleon w towarzystwie marszałka Vaillant, oraz jenerałów i adjutantów Cesarza; potem nastąpiła scena niepodobna do opisanja. Łódź cesarska przepłynęła port w całej długości pośród szeregu statków, z których obsypywano ją deszczem kwiatów. Nigdy przyjęcie Monarchy nie było tak piękne, tak gorące, tak entuzjastyczne.

Po wyjściu na ląd Cesarz przyjęty został przez duchowieństwo, władze wojskowe i cywilne Genui, i udał się do apartamentów zamku królewskiego, gdzie ukazał się po chwili na balkonie, i oczekujący tej chwili lud powitał go najżywszemi okrzykami.

Wieczorem miała miejsce iluminacja tak powszechna, że ani jedno poddasze nawet nie było nieoświetlone. Widok płonącego lampjonami miasta, był wspaniały.

Port jeszcze cudowniejszy obraz przedstawiał; kto nie widział, nie pojmie z opisu tego uroczego widoku.

Cesarz wieczorem udał się do teatru, gdzie go powitać miała owacja jeszcze większa, jeśli to być może. Przez pięć minut po wejściu, Cesarz stał w loży, a 3000 osób należących do najwyższego towarzystwa Genui, pomiędzy któremi znaczna liczba kobiet w najwytworniejszych strojach, powiewało chustkami i wydawało głośny, jednogodny okrzyk: *Viva!*

Cesarz widocznie wzruszony, przyjmował z godnością i spokojem oznaki wdzięczności i uczuć, ożywiających lud genueński. (*Le Nord.*)

— Pan Am. Renée ogłasza w *Constitutionnelu* następujący artykuł:

Kwestja włoska obudza w ogóle żywe społeczenie. Anglja mimo politycznej ogłędności u niektórych mężów stanu, jawnie czyni śluby za dziełem wyswobodzenia, jakieśmy przedsięwzięli na półwyspie. Hiszpanja, Portugalia, wszystkie kraje północne jawnie wypowiadają swoje życzenia za wybicciem Włoch na wolność. Po za Oceanem wznoszą się oświadczenia niemniej bezinteresowne, których całą ważność moralną dawniej już wykazaliśmy i Stany Zjednoczone śmiało głoszą za pomocą wszystkich organów opinji, iż sprawa której bronimy w tej chwili, jest sprawą ludzkości i cywilizacji; Ameryka, obojętna zazwyczaj na szanse i praktyczne rezultaty zatargu, oznajamia bezstronnie, że monarcha który tak ujmuje się za interesem pogubionego ludu, wart jest korony i poszanowania u świata.

Atoli w samem sercu Europy jest wielki naród, zdający się trzymać na uboczu, a nawet działać w brew powszechnemu niemal uczuciu, a jednak lud ten, wstrzymujący się dzisiaj od podniesienia swojego głosu za uciśnionym przeciwko ciemiecy, jest bezsprzecznie przez swój charakter, swoje obyczaje i jenusz dziejowy jednym z najuczciwszych i najsprawiedliwszych narodów na świecie. W tych to Niemczech tak znanych z wzniosłości i bezinteresowności myśli, z zapału dla wszystkiego, co dobre i piękne, sprawa Włoch napotkała zimne i lodowate serca.

Jakże więc doszły one do tej obojętności, do tej nienawiści względem pięknej i słusznej sprawy? Oto dla tego, że potrafiono obłąkać, oszukać Niemcy rozsrzercaniem fałszywych wieści i złośliwych

wspomnień i umiano poniekąd użyć do swoich celów, ich narodowej łatwości.

Prussy same pomimo prawości naszych działań, mimo szczerąść naszych zamiarów objawionych tylokrotnie a tak dobitnie, nie uniknęła w zupełności tej zarazy błędu.

Mamy tego dowód w świeżym raporcie izby deputowanych w Berlinie. Rozważmy kilka ustępów tego dokumentu: „Nie trzeba, (są słowa rapportu) lekceważyć niebezpieczeństw, grożących Piemontowi i całości Niemiec, a kryjących się w zajętem przez Cesarza Francuzów stanowisku, do którego ton manifestu Cesarskiego dodał świeżo nader znaczące zamysły.“ Pytamy zatem, jakie są te niebezpieczeństwa, jakie zamysły, jakie groźby zawierac może nanifest Cesarza?

Przeczytała go i osądziła cała Europa i uznano, zdaje mi się, dosyć powszechnie, że nigdy mowa panującego nie była treściwszą, jaśniejszą i mniej uległą podejrzeniu o tajemne zamiary. W tym manifeste Cesarz raz jeszcze oświadczył Europie, że Francja nie szuka bynajmniej zdobyczy, że zbroi się wyłącznie w celu oswobodzenia Włoch i przez poszanowanie dla Niemiec na Austrią w jej tylko włoskich posiadłościach uderzy.

Cóż należy rozumieć przez „nader znaczące zamysły“ o jakich mówi raport pruski? Gdyby to Austrija tak się wyraziła, pojęlibyśmy, ale nie rozumiemy za prawdę, jak w Prussiech ulegać kto może podobnym podejrzeniom, i przywiązywać wiarę do czczych i próżnych strachów.

Nagle wezwanie Austrii przesłane Piemontowi, po którym nastąpił zbrojny napad, był tylko według pewnego sprawozdawcy pozorem napadu. Pytamy autora raportu, co Austrija mogła jeszcze więcej uczynić, aby do pozorów napadu dodać najzupełniejszą rzeczywistość. Gdyby szanowny deputowany udał się osobiście do prowincji Nowarry, przekonałby się naocznie, że napady austriackie nie ograniczają się bynajmniej na udawaniu, ale tłomczą się bezpośrednio najbardziej oburzającymi czynami.

To pobłażanie sprawozdawcy dla Austrii, w wielu względach zakrawa na stronność. Gwałtem wymyśla i wyszukuje okoliczności zwalniających i tłomczeń, tam, gdzie oprócz Niemiec, opinia publiczna wydała już jednomyślnie swój wyrok.

Zzałem zaiste, ale bez zbytecznego wzruszenia, Francja ubolewać będzie nad tym fałszywym o niej sądem z drugiej strony Renu. Uczucie publiczne tak silnie objawione przeciwko Austrii, bynajmniej nie jest nieprzyjaznem dla Niemiec. Francja raczej jest im życzliwą, i tak jak rząd jej nie myśli o nowych podbojach. Nie ma ona podwójnych miar i podwójnych wag i szanuje narodowość cudzą, bo szanuje własną. Wielbi patriotyzm, wtedy nawet, gdy jest przesadzony, i czeka bez obawy, aby w Niemczech, gdy uspokojenie zajmie miejsce podejrzeń narodu, krew zimna i rozważa zastąpią egzaltacją, samiz Niemcy odrzucili poszepty i interessowane zabiegi austriackiej krucjaty. (I. B.)

N O T E M C H Y.
Indépendance Belge podaje niektóre dokładniejsze szczegóły odmówienia ze strony Anglii swęj opieki kupieckim okrętom niemieckim, wraze gdyby Związek Niemiecki zerwał stosunki z Francją i Sardinją.

Przed miesiącem, mówi ten dziennik gabinet angielski zawiadomił Niemcy o swoim postanowieniu. Oświadczenie, jakie w tym względzie poseł angielski w Frankfurcie, miał złożyć prezydentowi niemieckiemu, zawiera i to, że Anglja nie będzie się dopoty do wojnymieszac, dopoki ta ograniczy się na terytorjum lombardzko-weneckiem, wraze zaś, gdyby inne państwa uważały za obowiązek wystąpić ze swoją interwencją, to Anglja wśród podobnych okoliczności, nie mogłaby gwarantować portów Związku niemieckiego przeciwko blokadzie, jaką Francja miałaby prawo je dotknąć. (Indép. Belge.)

W Ł O C H Y.

— Czytamy w *Indépendance Belge* pod dniem 17 b. m.

Wojska zajmują stanowiska, jakie im naznaczono z trzech głównych kwater. Napoleon IIIci odbywa przegląd wojska francuzkiego rozstawionego od Genui aż do Casale, i czynnie pracuje ze swemi generałami. Wszystko zapowiada z jednej i drugiej strony, iż zanosi się na nieuchronną i wielkich rozmiarów bitwę, lecz jak dotąd mamy do zanotowania poruszenia wojsk i cząstkowe u-tarczki.

Austriacy, jak się zdaje, sądzą iż atak przeciwko nim od frontu, nastąpi na linji od Nowarry do

Po, chociaż także mają się na baczeniu, aby na nich nie uderzyli Francuzi z boku od strony Placencji. W tym też celu zajęli Stradellę i posunęli swe przednie strażę aż do Robio nad Trebią, (jest to miasto, którego nie należy brać za Bobbio leżące niedaleko Mortary).

Gdy przyjdzie do walki, to bez wątpienia takowa nastąpi w okolicach Pawji, gdyż jest niepodobieństwem, aby Austriacy przyjęli bitwę w czworoboku między Sesią, Po i Tessynem, w razie bowiem porażki, mieliby nader trudny odwrót przeprowadzając się przez tę ostatnią rzekę, i naraziliby się na ogromną klęskę. Jeżeli zaś zajmują pomienne stanowiska i jeśli je fortyfikują, to jedynie dla utrudnienia zaczepnych działań wojsk francuzko-sardyńskich.

— Mimo ciąglej niepogody, która przeszkadza operacjom wojennym, dywizja generała Forey miała rozpocząć wczoraj o godzinie 4 z rana atak przeciwko korpusowi austriackiemu, stojącemu o trzy mile od Alessandrji.

Donoszą, że armja narodowa toskańska ma wyruszyć przeciwko Austriakom w księstwie Modeny.

— Xiążę Napoleon wydał proklamację do swego korpusu, w której zachęca swych żołnierzy, aby mężnie walczyli za swobodę kraju będącego kolebką starożytnęj oświaty i odrodzeniem nowoczesnej. Niewiadome jest jeszcze przeznaczenie tego korpusu, sądzą wszakże powszechnie, iż będzie działał od strony Toskanji. Co do gwardji cesarskiej, ta ma tworzyć rezerwę. Według innej wersji, xiążę Napoleon ma wyładować ze swym korpusem w Spezia i uderzyć na lewe skrzydło armji austriackiej. (Indép. Bel. i Le Nord.)

Telegamy.

P a r y ż 18 m a j a. Monitor ogłosił następującą depezę z Alessandrji pod d. 17 b. m.

Cesarz wczoraj udał się do Walenzy, dla zwiedzenia przednich straży i okolic nadbrzeżnych rzeki Po. Dziś rano Cesarz odwiedził Króla w Ocimino. Pogoda się polepsza.

T u r y n 15 m a j a. Buletyn urzędowy brzmi: Wczoraj Cesarz oddał wizytę Królowi w jego głównej kwaterze w Ocimino.

Austriacy zajmujący prawy brzeg rzeki Po w liczbie 12,000 posunęli się aż do Castel San Giovanni. Ciagle pracują nad ufortyfikowaniem mostu Stelli, a to dla zasłonięcia swego odwrotu.

L o n d y n 17 m a j a. Times w wieczornej swęj edycji zamieszcza z dnia 16 depezę z Rzymu. Według tej depezy konsul tokański w Ankonie zwinął swoją chorągiew dnia 11 maja.

W dniu 12 konsulowie Francji i Sardynji, zaprotestowali przed legatem papieżkim przeciwko ciągle wnoszonym fortyfikacjom z żądaniem zwrotu paszportów, jeśli te roboty nie zostaną przerwane.

O północy jeszcze legat papieżki naradzał się z generałem austriackim.

Dnia 13 Austriacy nie przestawali rozważać Cas-sino, chociaż stan oblężenia zniesiono.

Francja dotąd nie uznala neutralności Król. Obojga Sycylii.

L o n d y n 18 m a j a. W pewnych kółkach politycznych przypisują dymisję hr. Buola przyjęciu przez tegoż ostatniej angielskiej pośredniczącej propozycji.

Obiega pogłoska o koalicji między torysami i wigami. Wybory liberalnych 353, a konserwatystów 299.

L o n d y n 18 m a j a. Według *Morning Advertiser*, nader żywa prowadzi się korespondencja między Francją i Anglją, ponieważ austriackie okręta (parowce Lloyda) w Malcie przyjęcie znalazły. (Le Nord, Ind. Belge. i N. P. Z.)

NIKTÓRZY DAWNIEJSI LITERACI, oraz dzieła ich dotyczące Polski, przez A. K.

Jeżeli godnemi są potomnej pamięci i nazwiska rodaków naszych, którzy różnemi czasy, nie bez mozołu i pracy spisywali dzieje ojezyste — to bez zaprzeczenia od nas należy się także pamięć dla tych mężów, którzy niebędąc naszymi ziomkami, lecz tylko w kraju naszym czasowo przemieszkując, lub tylko z ciekawości go zwiedzając, starali się z jakichkolwiek bądź pobudek: czy zamiłowania w nauce, czy w widokach korzyści materialnych, w ubiegłych mianowicie trzech ostatnich wiekach dać poznać Europie ową Polskę, o której nawet najbliższe ościenne narody słabe i fałszywe miały wyobrażenie. Mając pod ręką zebranych w tym względzie trochę materiałów nie od rzeczy

może byłoby podzielić się niemi z czytelnikami naszymi, a może przeto zachęcimy kogo, do odszukania tych nader rzadkich na teraz zabytków bibliograficznych, spoczywających pod pyłem wiekowego zapomnienia.

W małej tej naszej pracy po największej części z obcych autorów czerpanej, niebierzemy wszakże na siebie odpowiedzialności za niedokładność mogącą się tu wciśnąć pod jakim bądź względem, lecz przeciwnie, wzywamy o sprostowania kompetentniejszych od siebie. Przystępując do tego, zaczęliśmy najprzód od wyliczenia niektórych cudzoziemców i pozostawionych przez nich dzieł literackich, w obcych językach wydanych.

ZYGMUNT HERBERSTEIN urodzony roku 1486 w Wippach w Styryi, naturalista, literati wojownik w 1502 roku otrzymał w Wiedniu stopień baka-larza.

W 1506 wszedłszy do wojska w Węgrzech, przeciwko turkom, w trzy lata został dowódcą legjonu i kawalerem, a później *konsyljarzem nadwornym* cesarstwa, i na tej godności *Cesarz Maxymiljan*, ozdobił go łańcuchem złotym.

W r. 1516 posłany na ambasadora do Danji i Szwecji, wkrótce do Polski i Moskwy, potem do Hiszpanji, a 1526 znów do Moskwy, nagrodzony był r. 1532 wysokim urzędem kanclerza skarbu państwa. Pierwszą jego pracą literacką była własna biografja napisana w języku łacińskim, drukowana w Wiedniu r. 1560. Drugą: *Komentarze nad Rosją i przyległemi jej prowincjami*, drukowane po raz 1549 r. (gdzie?)

Później dziełka tego było kilka edycji, tłomaczonych na włoski i niemiecki język. Znajdują się w niem trafne bardzo uwagi nad *Litwą i Żmudzią* prawie wyłącznie historyczne, a przytem są i różne ciekawe szczegóły dotyczące historii naturalnej, mianowicie o mało znanych podówczas w Europie zubrzech, bawolach, turach, „Dzkie wo-ly czyli tury znajdowały się tylko w Mazowieckiem i w pograniczu Litwy; skóry z tych zwierząt były bardzo poszukiwane, mniemano nawet powszechnie, że pasy z nich ułatwiały porody niewiastom i to zdaje się z tego powodu *Bona*, posłała przezemnie dla Cesarzowej mej monarchini dwa, z których ta raczyła przyjąć jeden.“

Szkoda, że w miejsce szczegółowych opisów dopiero wspomnianych zwierząt, autor z którego wy-ciągi te robimy, nie rozpiął się o *Komentarzach* nad Rosją, byłoby może coś dla historii naszej Polskiej, lub nie napomknął gdzieby z *Komentarzami* temi spotkać się można?

ERAZM STELLA, jeden ze znakomitszych badaczów natury w Polsce i geografów. Opisy jego jakie pozostawił, dotyczą wyłącznie prowincji oddzielnych Pruss i Szlązka, dawniej do Polski należą-cych i z tego powodu uważany być powinien za historyka i literata z liczby tych, którzy o Polsce pisali. O pochodzeniu jego wiemy tylko, że się urodził w Lipsku, gdzie ojciec jego miał być siodlarzem, lecz którego roku wiadomo. *Stella* obrany radnym w Zawicku (Zawickau) r. 1513 rzekł się wkrótce tej godności, by wyłącznie poświęcić się naukom, z których najwięcej medycynie się oddawał. Jako literat dał się poznać najprzód z rozprawy swęj o drogocennych kamieniach, a potem z dzieła pod tytułem: *Antiquitatibus Borussiae* dedykowanego xięciu Fryderykowi Wielkiemu, mistrzowi zakonu Teutońskiego, xięciu Saskiemu landgrafowi Turynji etc. Późniejszy wydawca tego dzieła Mitzler Kolof i wszyscy którzy mieli sposobność czytać je, zarzucają autorowi wiele złośliwości i chępliwości. W epitecie dedykacyjnym łacińa dość nieokrzesana uprzedza xięcia, że ta jego praca przez niejednego może zostać wysmiana i może te jego *Antiquitatibus*, o których mówi, wydadzą się tylko staremi zuanami gadaninami, i lituje się nad temi, którzy go tak osądzą. Wywodząc początek Pruss, mówi: „Prussy zamieszkiwane kolejno przez *Hulmigerów* (*Hulmigeri*) czyli *Kulmigerów* od (Culm), *Gotów*, potem *Wendejczyków* (*Venedi*) *Stagnaryjczyków* (*Stagnari*) *Sargatów* (*Sargati*) etc., w końcu *Borussów* którzy siedząc w górach Riphaej, sprzykrzyli sobie ostrość tamecznego klimatu i nagość ziemi, w zamiarze wyszukania sobie cieplejszych i bogatszych w płody natury stron, przybyli do dzisiejszych Pruss i tu stale osiedli, nazywając od imienia swego *Borussją* *Brussją* potem Prussją.“ Według *Stella* ten jest tylko prawdziwy wywód pochodzenia Pruss, inne zaś są tylko domniemania na wiarę niezastługujące.

Żadnych więc i tu nie mogliśmy znaleźć szczegó-łów, dotyczących naszej ojezystej historii, jak

tylko dość szeroki opis o własnościach *bursztynu*, który w owym czasie zaczęto napotykać w tych stronach w wielkiej obfitości. Wymienia on różne jego gatunki nazwy jak *Glessum*, *Swalternicum* etc. znane jeszcze u rzymian, i doradza rozmaite z niego zastosowania pożyteczne dla sztuki lekarskiej, dziś dobrze znane. (d. c. n.)

ODPOWIEDZ

na przegląd poezji Edmunda Wasilewskiego, umieszczony w Gazecie Warszawskiej.

W Nrze 78 z r. b. *Gazety Warszawskiej*, zamieszczony jest rozbiór wydany w Warszawie nakładem Gustawa Gebethnera, poezji Edmunda Wasilewskiego, który to rozbiór podznaczono literą S.—Jakkolwiek wszelkie artykuły krytyczne najwłaściwiej powinny być podpisywane całym nazwiskiem, gdyż postępowanie takie, nie małą stanowi rękojmię bezstronności objawionego sądu, zwyczaj ten jednak dotąd w piśmiennictwie naszym zaprowadzony jeszcze nie został—pomimo, że nie brak godnych naśladowania przykładów.—Pan Kraszewski jawnie w listach swoich do gazet tutejszych pisywanych, lub też w innych artykułach, ogłasza bezstronne, pełne sumiennej prawdy i głębokiego znawstwa zdania swoje i opinie, tak co do utworów piśmiennictwa jako i różnych kwestji społecznych. Nie brak i innych równie poważnych przykładów; pomimo tego jednak wiele spotykamy recenzji oznaczonych literkami lub znaczkami, co tak wygląda, jak gdyby autor artykułu wstydził się sam objawionych w nim opinii. Ale mniejsza o to, niechże już tak będzie dopóty, dopóki się nie stanie inaczej; chociaż może w tem nie zły był naśladować Francuzów, którzy każdy artykuł całym nazwiskiem podpisują. Uwagi te robię tylko przy okazji w silnym przekonaniu, że nie są zbyt bezużyteczne, bynajmniej jednak nie myślę stosować ich do artykułu o którym wspominałem wyżej, albowiem p. S. nie miał bez wątpienia zamiaru uwłaczania pamięci tak pełnego zdolności młodego wieszczu naszego, Edmunda Wasilewskiego, ani zresztą zdanie p. S. o wartości utworów poetycznych Wasilewskiego, nie jest bezwzględnie niesprawiedliwe, ale głównie biorę pióro do ręki dla wykazania wątpliwości niektórych zdań, w dobrej zapewne wierze

przez recenzenta wygłoszonych, a nie jednokrotnie już przez innych objawianych. Recenzja p. S. nie była nacechowaną najmniejszą osobistością, i mnie także uchowaj Boże od niej, sądząc nawet, że p. S. zyczliwie postępek mój oceni, przekonawszy się również, że powodowany jestem głębokim tylko przekonaniem; tolerancja zdań jest podobną tolerancji religji, a na tem polu nikt gwałtem lub obrazą zwycięstwa nie odniesie.

Otóż p. S. w krytycznym artykule swoim, stanowczo zaliczył Wasilewskiego do naśladowców Mickiewicza, i to do naśladowców niefortunnych, jakimi bywają najczęściej wszyscy naśladowcy; zarzuca mu przesadę, dziwactwo formy, niewłaściwość wyrażań, a głównie że wieszcz ten na smutną śpiewa nutę, błąka się w chaosie ogólnych pomieszanych wrażeń, i płacze nad postradanem urojonem szczęściem, nazywając głęboką rozpacz poety, jaką technie we wszystkich prawie utworach jego, zwyczajnym oklepąnym tematem. Radzi więc krytyk zwołanikom Apollina na zawsze temat ten porzucić, a dostarczać czegoś żywotniejszego, posilniejszego dla ducha.—Cierpienia takie, zdaniem p. S., każdy z nas przechodził w dwudziestym roku życia, i dla tego na zawód nadziei, niestałość kobiety, egoizm świata, obojętność ludzi, poetom narzekać już nie należy.—Taką to jest mniej więcej osnowa zarzutów szanownemu krytyka *Gazety Warszawskiej* Wasilewskiemu poczynionych, i smutne sprawa uczucie każdemu, kto tylko miał w ręku utwory tego prawdziwie poetycznej duszy pisarza. Niezależnie Wasilewski, z najtkliwszym usposobieniem serca, który jak sam o sobie powiada:

„Zbyt byłem czuły,
Każdy liść suchy wśród trawek kobierca,
Każda łąka życie mi truły,

doznał okropnego zawodu w najdroższych dla każdego uczuciach, zawód taki zawsze boleśnie rani człowieka, niejednego zabija, lub na całe życie fatalny wpływ wywiera.—Wasilewski był poetą i nieszczęście swoje głęboko uczył, bolało go ono przez całe życie jego i boleść ta oddziaływała na utwory młodego wieszca. Od pierwszej do ostatniej karty przebija się ona wszędzie nie śmieszna, manierowa, wstawiana, ale tak samo głęboka i prawdziwa jak ta której doznawał Gustaw Mickiewicz, jeżeli zaś nie takim odmalowana ta-

lentem jak w poemacie Wielkiego mistrza, to pochodzi z różnicy zachodzącej pomiędzy uzdolnieniem utalentowanego a genialnego poety. I można mieć za złe Wasilewskiemu, że nie nucił pieśni na wesołą nutę? jemu którego żadne ogniwo szczęścia nie wiązało do życia, którego rozpaczenie, przeżycia, prawdziwe, doszło aż do tak wyraźnego przecucia śmierci, którą sobie przepowiedział? O! to cokolwiek niesprawiedliwie, bo cierpienia i nieszczęścia Wasilewskiego nie były jakże p. S. nazywa urojone, ale niestety! aż nadto prawdziwe.

Ostrzeżenia, ażeby młodzi poeci nasi nie pisa-ali o swęj miłości, cierpieniach, i nie produkowali w utworach swych, wewnętrzne stanędu szy, niejednokrotnie przez terazniejszych recenzentów robione były. Ten temat już oklepany! powiadają oni, a za nimi powtarza p. S.

Dobrze więc, skoro szanowni recenzenci, zabraniają młodym poetom czerpać natchnienie w duszy, niechże im wskażą to nowe źródło, z którego czerpać powinni;—maie się zdaje, że temat zabraniany, jako prawdziwie sercowy, jest niewyczerpanym, i byle tylko poeta posiadał geniusz a przynajmniej talent znamienity, temat ten nie będzie oklepany, jak nie był nim wówczas, kiedy go używał Mickiewicz, choć przed tym mistrzem wielkim na tenże sam temat śpiewali Petrarca i Tasso;—nie trafne są więc przygany szanujących recenzentów i nie do nich należy wskazywać młodym wieszczom źródeł natchnienie czerpać mają. Czytając zaś zabawne takie napomnienia, mimowolnie przychodzi na myśl, czy napominający nie chcą czasem, ażeby młodzi poeci nasi ponastrajali lutowie swoje, na strój Molskiego, albo nawet Krasickiego. (d. n.)

Literatura Perjodyczna.

Gazeta Warszawska podaje opis bibliograficzny przedrukowanej teraz w Paryżu, a poprzednio wydanej w Lyonie 1590 r. broszurki tłumaczonej z polskiego o zwycięstwie Jana Zamoyskiego nad Turkami i Tatarami.

W *Gazecie Codziennej* czytamy dalszy ciąg rozbioru *Cyganów*, z *Kurjera* dowiadujemy się o sęczkach francuzkich zwanych maderą, na dzisiejszą porę najpraktyczniejszych, sprzedawanych po cenach dziś u nas niepraktycznych, a w *Warschauer Zeitung* znajdujemy, oprócz dokończenia *Sceny na babu*, krótką wiadomość o Henryku Herzu.

DONIESIENIA.

ETABLISSEMENT HORTICOLE
Jung et Guillemain à Breslau,
Michaelis-Strasse Nr 5, Comptoir: Ohlauer-Strasse Nr 35.
Nous avons l'honneur de recommander amateurs aux de jardins notre etablissement Plus hautes nouveautés, plantes de serre chaude et de boudoir. Plantes pour parterre, grande collection de Begonia etc. Prix modéré a cause des rapports directs de la France, la Belgique et l'Angleterre. Emballage soigneusement faite. (Ner 169.—2.)

Znany od lat kilkunastu

P E Y N
na zawsze wygubiający nagniotki, bez używania ostrych narzędzi,
nabyć można każdego czasu w składzie rozmaitości Piotra Dąbrowskiego dawniej M. Konopackiego, przy ulicy Krakowskiej Przedmieście Nro 385, obok kościoła XX. Karmelitów. (Nr 170.—2.)

PRZYJECHALI DO WARSZAWY

Brzeski Stanisław ob. z Kobyłina 555.—Chomiński Władysław ob. z Lubartowa nr 1342.—Grabowiecki Antoni oby. z Rudnika nr 474.—Lesiecki Adam oby. z Jabłoni nr 556.—Łabuński Mikołaj ob. z Dynaburga nr 415.—Rościszewski Karol ob. Kosina nr 625.—Wodzyński Władysław ob. z Stepowa nr 414.—Breza Józef oby. z Paryża nr 1580.—Hrabia Tolstoj Dymitry rzeczywisty radca stanu z Paryża nr 414.—Prószyński Jan oby. z Lipska nr 601.

WYJECHALI Z WARSZAWY

Bulhann Jerzy oby. do Grodna.—Hendrików Mikołaj hrabia do Moskwy.—Karłowicz Konstanty oby. do Grodna.—Zabiello Ignacy dymisjonowany sztabkapitan do Radomia.—Drohojewski Władysław ob. do Paryża.—Okolowicz Mikołaj radca kolegialny do Paryża.—Skrzyńska Julja ob. do Krakowa.

TEATR ROZMAITOSCI. Jutro: *Wieża*.

Magdeburgskie Towarzystwo ubezpieczenia OD GRADOBICIA.

Odwołując się do poprzednich ogłoszeń, ma zaszczyt podać do wiadomości publicznej rolniczej w Królestwie, iż w b. r. również podejmuje się ubezpieczenia wszelkiego rodzaju ziemiopłodów od klęski gradobicia i że swemi agentami jeneralnemi ustanowiło: w Warszawie dom handlowy Kronenberg, Nelkenbaum i spółka, pod Nrem 614b przy ulicy Wierzbowej, dla gubernji Augustowskiej, Płockiej Lubelskiej i Warszawskiej, z wyjątkiem powiatów: Wieluńskiego i Piotrkowskiego; w Krakowie zaś p. Antoniego Huelzel, dla gubernji Radomskiej, oraz dla powiatów Wieluńskiego i Piotrkowskiego w gubernji Warszawskiej.

Nazwiska i miejsca mieszkania agentów specjalnych:

- W GUBERNJI WARSZAWSKIEJ.**
- P. Kronenberg Nelkenbaum i comp. w Warszawie.
 - Dr. Fr. Betzhold
 - Teodor Hertz
 - Jakowicki w Minsku
 - A. Bein w Sierzniu
 - H. Barthels w Łodzi
 - Djonizy Fürst w Łęczycy
 - S. Galewski w Kutnie
 - H. D. Bock w Włocławku
 - M. Lewiński
 - Leon Buksakowski w Nieszawie
 - Roman Dulckiewicz w Krośniewicach
 - G. Bahte i comp. w Kaliszu
 - Władystaw Ginter w Turku
 - Edward Hoffmann w Hermanowie
 - Ignacy Szczytyński w Łowiczu
 - Karol Ginter w Koninie
 - Florjan Niedomański w Kole
 - J. W. Walkowicz w Sieradzu
 - J. Cohn w Wieluniu
 - J. Feigenblatt w Częstochowie
 - Hugo Gerlach w Kruszyne
 - J. Frydrych w Piotrkowie Tryb.
 - Olszewski w Rawie
- W GUBERNJI PŁOCKIEJ.**
- P. Joh. Gutekunst w Płocku
 - S. Rosen w Wyszogrodzie
 - St. Niedziatkowski w Pułtusk
 - Karol Jeromin w Przasnyszu

- W GUBERNJI AUGUSTOWSKIEJ.**
- P. Frjalkowski w Augustowie
 - F. Sokołowski w Łomży
 - W. Stoermer w Sejnach
 - B. Drewes w Suwałkach
 - S. Bomass w Kalwarji
 - Michał Zabłocki w Marjampolu
- W GUBERNJI RADOMSKIEJ.**
- P. Wentzel w Radomiu
 - D. Stomicki w Działoszycach
 - J. Nieczulski w Miechowie
 - J. Wisniewski w Klimontowie
 - Joh. Weirauch w Sandomierzu
 - Karol Herbing w Opatowie
 - Roman Frants w Końskich
 - J. Marczewski w Opocznie
 - R. Kossuth w Otkuszu
 - Hackebeil w Pilicy
 - G. Krüger w Żarkach
 - Leon Możdżewski w Kielcach
 - Jan Żelazowski w Stopnicy
- W GUBERNJI LUBELSKIEJ.**
- P. Stan. Białostocki w Siedlcach
 - L. Knoll i comp. w Lublinie
 - Korytyński w Hrubieszowie
 - H. Dąbrowski w Janowie Ordyn.
 - P. Zucker w Zamościu
 - A. Michałko w Krasnostawie